



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 6. In quibus actionibus consistat hoc sacrificium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

virtus, per media à Christo instituta, applicaretur. Pari modo per oblationē crucis facta est remissio omnium peccatorum totius mundi; nempe in preparatione diuinæ voluntatis: quia sufficiens pretium oblatum est, ob quod Deus paratus est omnia mundi peccata condonare, si illud hominibus debite applicetur; & ita nõ requiritur alia oblatio pro peccato; quã nimirum nouum pretium acquiratur. Requiritur tamen alia oblatio, quã pretium applicetur, sicut requiritur Baptismus, & alia Sacramenta; nam ex parte hominum nondum est facta remissio omnium peccatorum.

23. Obijciunt Tertiò, Eucharistia est Sacramentũ, & Testamentum Christi, *Hic est calix nouum Testamentum*: ergo non est sacrificium. Prob. conseq. Quia *Sacramentum* est actio Christi, *Sacrificium* autem est actio nostra. Item, *Testamentum* est id, quod nobis dedit Christus; *Sacrificium* autem est id, quod nos damus Christo.

Solutio. Resp. Etiã *Sacrificium Eucharistia* est actio Christi: Christus enim est Summus Sacerdos, qui principaliter offert per manus Ministrorũ suorum; vt rectè Tridentinum sess. 22. c. 2. Neque etiam absurdum est, idem esse nobis à Deo datũ, & à nobis Deo oblatum: quia quidquid offerimus Deo, ab ipso accepimus. Itaq; nihil obstat, quo minũs Eucharistia sit *Testamentum, Sacramentum, & Sacrificiũ*: est enim *Testamentum*, tum quatenus continet diuinam promissionem, eamque veluti instrumentum authenticum nobis applicat: tum quatenus inter cetera bona eximia, quã Christus moriens nobis reliquit, hoc est præstantissimum; quod enim testamento relinquitur, rectè *Testamentum* vocatur. Est *Sacrificiũ*, quia relictum est, vt Deo offerremus. Est *Sacramentum*, quia etiam relictum est ad sanctificationem animarum nostrarum.

24. Obijciunt Quartò, Quidã Patres docent Christum in seipso tantũ semel esse immolatum; & Eucharistiam huius immolationis esse representationem: ergo volunt solũ esse sacrificium figuratum, quatenus est representatio huius sacrificij.

Solutio. Resp. Solũ volunt dicere Christũ in Eucharistia non immolari re ipsã; id est, non cruentè offerri & occidi, sicut in cruce immolatus fuit; sed solũ immolari representatione. Propriè enim immolari dicitur res viuã, quãdo occiditur; Christus autè in Eucharistia verè non occiditur, sed solũ mysticè, & representatione. Hinc tamen non sequitur, quin verè offeratur licet alia ratione, nempe sub specie rei inanimã: & hoc etiam vult D. Tho. a. 1. Quod autem Patres non velint, Eucharistiam esse nudam representationem sacrificij, sic vt non sit verum sacrificiũ; patet ex Cypriano epist. 63. vbi dicitur, *Hoc esse plenum & verum sacrificiũ*: ex Chrylost. hom. 60. ad Populum; & alijs Græcis Patribus, qui hoc Sacrificiũ vocant, *Sacrificiũ terribile, & plenum horrois*: & August. l. 10. de Ciuit. c. 20. vbi vocat *Summum ac verissimum sacrificiũ*. Simili modo dicunt Patres, *Corpus & Sanguinẽ Domini offerri in Eucharistia*. At si solũ esset representatio & figura Sacrificij, non diceretur offerri.

DVBIVM VI.

In quibus actionibus consistat hoc Sacrificiũ?

25. Notandum est, In Missa esse sex partes, de quibus potest esse dubitatio, an pertineant ad essentiam, seu rationem huius sacrificij. Prima est,

Oblatio panis & vini per eleuationẽ cum verbali oratione. Secunda est, Cõsecratio. Tertia est, Oblatio Corporis & Sanguinis Christi post cõsecrationem facta certis verbis, nempe his: *Offerimus præclaræ Maiestati tuæ panem sanctum vitæ æternæ, & calicem salutis perpetuæ*. Quarta est, Fractio & commixtio. Quinta est, Consumptio facta per Sacerdotem. Sexta est, Distributio facta populo. De Missa Catechumenorum, quã extenditur à principio vsque ad oblationem panis, nulla potest esse dubitatio.

Dico Primò, Oblatio vocalis panis & vini, neque ad essentiã huius sacrificij, neque ad eius integritatem pertinet. Ita ferè DD. Vide Alanũ l. de Sacrif. c. 18. & Bellarmi. Ratio est: Quia est nuda cæremonia introducta ab Ecclesia ad excitandam deuotionẽ: imò ante quingentos annos nõ fuit in Ecclesia Romana; vt ostèdit Bellar. ex Micrologo.

Dices, Saltem realis oblatio ad rationem huius sacrificij pertinet: nõ enim potest hoc Sacrificiũ offerri, nisi materia consecranda in honorem Dei exhibeatur: atqui hoc ipso, quo profertur materia ad honorẽ Dei immutanda, censetur Deo offerri.

Resp. Nullam realem oblationem panis & vini esse necessariã, præter eam, qua conuertuntur in Corpus & Sanguinem Christi; vt statim patebit; reliquæ omnes oblationes, quæ excogitari possunt, sunt nudæ cæremonia: ad rationẽ huius Sacrificij non necessariæ. Vnde non rectè dixit Casalius l. 1. de Sacrif. c. 20. esse duo Eucharistiæ sacrificia; alterum panis & vini, alterũ Corporis & Sanguinis Domini. Nam eadẽ indiuisibili actione hæc omnia offeruntur; panis quidem & vinum, vt terminus à quo consecrationis; id est, non vt hostia, quæ propriè offertur, sed vt id, ex quo hostia conficitur. Non enim ipsa desinatione panis & vini potissimum intendimus colere Deũ, sed positione Corporis & Sanguinis Christi sub illis speciebus: vnde Corpus & Sanguis Christi offeruntur, vt terminus ad quem consecrationis; quomodo offertur id, quod ipso actu sacrificandi, est productum.

Dico Secundò, Hoc sacrificiũ etiam non cõsistit in illa verbali oblatione, quæ fit post consecrationem. Probatur, Quia verbalis oblatio non est necessaria ad sacrificiũ, sed sufficit realis: non enim necesse est dicere *Offero*, sed satis est in actu exercito offerre: vt patet in sacrificijs veteribus. Secundò, Quia Dominus eam non adhibuit. Tertiò, Illa oblatio nihil facit circa rem oblatam: nõ enim eam vllò modo immutat, sed solũ est extrinseca locutio, significãs id, quod fit; ac proinde per eam non fit oblatio, sed supponit oblationem sacrificij. Denique, ad eam oblationem verbalem non est opus consecratione, aut potestate supernaturali: ergo nullo modo dici potest in ea consistere essentiam sacrificij.

Dico Tertiò, Neque etiã fractio aut mixtio ad huius sacrificij rationẽ pertinet. Est contra Melchiorẽ Canum lib. 12. de locis c. 13. Probatur; Quia Dominus videtur *fregisse* ante consecrationem; idque fecit, non in cæremonia, sed ad vsum, scilicet ob distributionem: nostra autem fractio fit post consecrationem, & solũ ad cæremoniam, non ad distributionem. Deinde, non est absolutè necessaria: quid enim, si hostia incideret in calicẽ ante fractionem? Denique, in Liturgia D. Basilij nulla fit eius mentio. Vnde satis patet esse nudam cæremoniam significatiuam.

Dico

26. Oblatio Panis & Vini circa Offerriõ non est de ratione sacrificij.

Arguit Casalius.

27. Neb oblatio verbalis post consecrationem.

28. Item nec fractio vel mixtio.

29
Nec distri-
butione facta
Populo.

Dico Quartò, Distributio facta populo, seu sumptio populi, etiam non est necessaria ad perfectionem huius sacrificij: patet ex Concil. Trid. sess. 22. c. 6. & can. 8. Probatur; Quia Christus non præcepit hanc distributionem fieri quotiescunque hoc sacrificium offertur: ergo non pertinet ad eius perfectionem; non enim potest ad perfectionem eius pertinere, quod Dominus non præcepit. Ratio est; Quia tota actio sacrificandi fit à Sacerdote; sumptio autem est actio populi.

30
Consecra-
tio vel so-
la, vel ma-
ximè per-
tinet ad ra-
tionem hu-
ius Sacri-
ficij.

Dico Quintò, Consecratione Corporis & Sanguinis Domini, vel sola, vel potissimum pertinere ad rationem huius sacrificij. Est communior sententia Doctorum, D. Thomæ hac q. 2. 4. & supra q. 80. a. 1. 2. ad 3. Gabrielis lect. 26. in Canonè. Bellarm. lib. 1. de Missa c. vlt. Ruardi a. 6. & aliorum.

1. Probet
Script.

Probatur Primò, Ex Scriptura: Lucæ 22. v. 19. *Hoc facite in meam commemorationem*: quibus verbis constituit Dominus Apostolos Sacerdotes novi testamenti; iisque, & eorū in sacerdotio successores præcepit, ut offerret Corpus suum & Sanguinem, sub specie panis & vini; ut inquit Concilium Trid. sess. 22. c. 1. Atqui his verbis potissimum præcepit consecratione: hanc enim potissimum commemorant Euangelistæ ipsū fecisse; & per hanc eius passio potissimum representatur: ergo oblatio potissimum consistit in consecratione. Confirmatur, Quia potestas sacerdotalis, quam Dominus his verbis contulit, est merè supernaturalis & diuina, & consistit in charactere sacerdotali; hic enim formaliter constituit sacerdotem nouæ legis, cum sit participatio sacerdotij Christi. Atqui character per se & directè est potestas cõsecrandi Corpus & Sanguinem Christi: ergo potestas sacerdotalis est potestas consecrandi Corpus Christi: ergo consecratio Corporis Christi est actus directus sacerdotum, & consequenter est oblatio sacrificij: nam sola oblatio sacrificij est proprius & directus actus sacerdotij, ut sacerdotium est.

2. Ex Pa-
tribus.

Probatur Secundò, Ex Patribus: Ireneus lib. 4. contra hereses c. 32. dicit *Christum docuisse noui Testamenti nouam oblatione, quando dixit, Hoc est Corpus meum*. Cyprian. serm. de Cœna Domini, ait, *Cum verbis consecrationis panis benedicitur Eucharistiam fieri medicamentū, & holocaustum*. Chrysost. hom. de proditione Iudæ, *Verba Domini, Hoc est Corpus meum, usque ad finem mundi præstare sacrificio firmitatem*.

3. Ex Ra-
tionibus.

Probatur Tertio, Ratione. Primò, Quia principalis offerens in nostro sacrificio est ipse Christus; ut Conciliū Trid. docet aliquoties: ergo illa actio potissimum est de essentia huius sacrificij, quæ fit in persona Christi. Atqui nulla est, quæ magis, & verius fiat in persona Christi, quàm consecratio; in ea enim loquitur Sacerdos tanquam ipse sit Christus: ergo cõsistit in consecratione. Secundò, Hoc sacrificium est representatiuū sacrificij crucis, seu effusionis sanguinis factæ in cruce. Atqui hæc representatio potissimum fit per consecratione, dum Corpus & Sanguis seorsim ponuntur ex vi verborum sub diuersis speciebus, tanquã partes victime occisæ. Tertio, Si consecratio non est de essentia huius sacrificij, nulla actio essentialis huius sacrificij expressa est ab Euangelistis; quod omnino est incredibile. Nam cum Lucas referat Dominum dixisse, *Hoc facite in meam commemorationem* (quibus verbis præcepit eis suam actione imitari) debebat sanè illa actio exprimi, quæ maximè imitanda erat.

Quarta.

Quartò, Si consecratio non fit de essentia, poterit

Sacerdos offerre sacrificium sine cõsecratione, per solam communionem quotiescunque volet: quod tamen est contra sensum communem Doctorum. Deinde sumptio Sacramenti, & oblatio sacrificij non differunt ritu externo, sed sola intentione ministri fumentis; quod etiã absurdum est. Nã sacrificium externum debet ritu externo, nõ sola intentione, distingui ab usu Sacramenti: alioqui quomodo sciretur à populo sacrificium offerri? Quintò, Consecratio est excellentissima functio Sacerdotis, qua maximè declaramus Dei potestatem, & eminentiam: ergo in ea maximè debet ratio sacrificij constitui, quod est diuinæ eminentiæ protestatio.

Quibra.

Hinc patet non esse probandam quorundã sententiam, qui dixerunt consecrationem esse solum quid præuium sacrificio, non autem intrinsecè in ipsa sacrificandi actione includi: quomodo operatio illa diuina, qua Verbum Diuinum est incarnatum, est quid præuium sacrificio crucis; & generatio hostiæ est quid præuium eius oblationi: ipsam autem sacrificij essentiam consistere duntaxat vel in verbali oblatione Corporis & Sanguinis Christi positi in altari, vel in sumptione.

Quorundã
sententia
reijciat.

SED DIFFICULTAS EST

Qua ratione consecratio ad essentiam huius sacrificij pertineat?

Missis varijs sententijs: Respondeo, Eatonus consecratio pertinet ad essentiam huius Sacramenti, quatenus per realem mutatione constituit Corpus & Sanguinem Christi sub speciebus panis & vini; ad honorem Dei. Quod ut intelligatur:

31
Quaratio-
ne Conse-
cratio per-
tinet ad
essentiam
huius Sa-
crificij.

Notandum est; Non solum actione, qua res destruitur, nos posse protestari diuinū principatum & omnipotentiam, nostramque subiectionem; sed etiam actione, qua res cõstituitur, & quodammodo ad honorem Dei producit. Nam actio libera productus rei, nõ minus est idonea ad significandam diuinam potentiam, & dominationem super omnia, quàm actio destruens: ergo ad hoc significandum potest institui; præsertim à Deo, cuius est determinare, quibus actionibus, & rebus coli debeat: sicut si vellet coli mutatione aque in vinum, & idcirco institueret ut certis verbis fieret in honorem ipsius à publico ministro, hæc mutatio esset sacrificiū. Quare, cum Christus vellet nos habere eandẽ hostiam, quam ipse semel pro nobis obtulit in cruce, ut per eandẽ Deum coleremus & omnia beneficia impetraremus, per quam redemptio & salus nobis parta est; & hanc non possemus habere, nisi supernaturali potestate rursus quodammodo apud nos produceretur, nouum & admirabile sacrificij modum instituit, quo nõ rem aliquam iam antè apud nos existentem, ut in omnibus alijs sacrificijs fieri solet, Deo offerimus, sed quo ipsam hostiam admirabili operatione ad honorem Dei, sub specie panis & vini mysticè mactatam ponere-mus. Qui sanè modus maximè consentaneus erat dignitati huius hostiæ; quæ talis est, ut Deus magis honoretur eius positione, quàm destructione; præsertim cum iam sit immortalis. Secus est de alijs rebus, quæ naturaliter existunt, & deinde in honorem Dei consumuntur: nam per earum productionem, cum à causis naturalibus pendeant, non sic possumus testari diuinum principatum, sicut per destructionem. Vnde

Non sola
actione de-
structiua,
sed & pro-
ductiua,
protesta-
mur super-
mum Dei
in nos de-
minium.

Notanda est diuersitas inter modum huius Sacrificij & aliorum: quod in alijs sacrificijs id, quod

Differētia inter sacrificium Eucharisticum & reliqua sacrificia.

quod primariò offertur, sit materia oblationis, vel potius terminus à quo, ac proinde ipsi oblationi supponatur; id autem quod secundariò, sit terminus ad quem oblationis, seu actionis sacrificialis: verbi gratia, quando sacrificatur ovis, terminus à quo, est ovis viua, quæ potissimùm dicitur sacrificari, quatenus ad honorem Dei, eius vita perimitur; vnde etiam supponitur oblationi: terminus autem ad quem, est caro eius mortua & sanguis effusus; hæc enim efficiuntur per oblationem, & secundariò per illam offeruntur. Sed contrariò modo fit hæc: nam id, quod primariò offertur, est terminus ad quem mutationis seu oblationis, ac proinde non supponitur oblationi, sed fit per eam, nempe Corpus, & Sanguis Christi separatim sub specie panis & vini posita. Id autem, quod secundariò offertur, est materia oblationis, seu terminus à quo, nempe panis & vini substantiæ, quæ perimuntur: nam etiam hæc suo modo ad substantiam huius sacrificij pertinent, considerati vt à Christo est institutum: sicut ad rationem mutationis suo modo pertinent termini, qui per mutationem desinunt.

Ratio, sub qua consecratio pertinet ad essentiam huius sacrificij.

Hinc patet Primò; Qua ratione pertineat consecratio ad essentiam huius sacrificij; nempe quatenus per eam constituitur Corpus, & Sanguis Christi seorsim ex vi verborum sub specie panis & vini, tanquam partes hostiæ mactatæ: nam sic per consecrationem fit aliquid sacrum circa rem oblatam, eiusque materiam; id est, aliqua mutatio mystica, seu significatiua alicuius rei sacre, & quidem duplicis: nam quatenus per eam panis mutatur in Corpus, & vinum in Sanguinem, significamus omnia diuinæ potentiæ esse subiecta, & omnia ab ipso pendere: quatenus autem hæc ponuntur seorsim, significamus effusionem Sanguinis in cruce. Prior significatio pertinet ad rationem huius sacrificij, quæ sacrificium est: Posterior autem pertinet, quæ est sacrificium representatiuum sacrificij crucis: vtraque tamen pertinet ad essentiam huius sacrificij, vt à Christo est institutum: sicuti ad essentiam sacrificij agni pertinebat non solum occisio, sed etiam assatio, & osium integritas: sine his enim non tam fuisset sacrificium, quam sacrilegium.

Ipsa consecratio est simul oblatio in hoc sacrificio.

Patet Secundò, Vnâ eademque potestate & actione consecrari Corpus, & Sanguinem Domini, & offerri. Nam oblatio, seu consecratio eius nihil est aliud, quam consecratio, quæ ponitur sub specie panis & vini, ex ordinatione diuina significans diuinum principatum & sacrificium crucis. Itaque quicumque consecrat, hoc ipso necessariò sacrificat; & contrà: neque possunt hæc vnquam separari, modò vtriusque speciei fiat consecratio. Nec refert, etiamsi quis expressè intendat non offerre: si enim intendit absolute consecrare, hoc ipso intendit implicite, & in effectu offerre: nam ipsa consecratio ex institutione diuina, intrinsecè est sacrificij oblatio, & eadè potestate perficitur: sicut qui intendit conferre Sacramentum, hoc ipso implicite intendit sanctificare, etiamsi expressè id nolit.

Quid offeratur in hoc sacrificio.

Patet Tertio, Non solum id offerri, quod oblationi supponitur, eamque antecedit; sed etiam id, quod per eam efficitur: potest enim actus sacrificandi ita esse efficacax, vt ipsam hostiæ ad honorem Dei producat, siue illa hostia vterius sit mutanda, siue non: nam illa mutatio, quæ fit tum circa

materiam hostiæ, tum circa ipsam hostiam, dum sic producitur, sufficere potest ad rationem sacrificij.

Patet Quarto, Quomodo in mysterio Eucharistiæ differat ratio Sacrificij, & Sacramenti. Nam ratio Sacrificij potissimùm consistit in cōsecratione vtriusque speciei: Sacramentum autem in termino consecrationis, seu sacrificij; ita tamen, vt vtraque species seorsim sit perfectum Sacramentum.

Dico Sextò, Valdè probabile est etiã pertinere sumptionem ad rationem huius nostri sacrificij, quatenus est mystica hostiæ consumptio facta à Sacerdote. Insinuat D. Thomas infra art. 6. Tenet Melchior Canus lib. 12. de locis c. 13. Dom. Soto dist. 13. q. 1. art. 6. & 8. Bellarminus lib. 1. de Missa cap. vltimo: & multi alij.

Notandum tamen, hoc nõ esse sic intelligendū, (vt quidam volunt) quasi sine sumptione consecratio nullo modo possit habere rationem sacrificij; aut sumptio sit principalis actio huius sacrificij; neutrum enim verum est. Si enim consecratio cōparetur cum sumptione, est multò principalior: est enim magis supernaturalis, directè requirens supernaturalem potestatem; magis etiam insinuat diuinam potentiam & dominationem, & sacrificium crucis; & in ipsa potuisset tota ratio huius sacrificij consistui, si Christo ita fuisset visum, Tamen quia voluit sacrificium nostrum esse holocaustum, quod est perfectissima sacrificij forma, voluit etiam illud consumi: hoc enim ad rationem holocausti requiritur. Et ided ipsa sumptio facta per Sacerdotem, quatenus est mystica quedam hostiæ consumptio, & peremptio, etiam pertinet ad rationem huius sacrificij; sicut ipsa sumptio ad rationem sacrificij Melchisedech, iuxta communem sententiam pertinebat. Neque mirum videri debet, duas actiones constitui de ratione vnus sacrificij; quia id etiam videmus in sacrificijs veteris legis: primùm enim animal priuabatur vitâ, deinde carnes comburebantur. Nunc

Probatur Primò, Prioris ad Cor. 11. v. 24. *Hoc est Corpus meum, quod pro vobis frangitur: Hic calix Sanguinis mei, qui pro vobis effunditur: hæc fractio, & effusio haud dubiè pertinent ad rationem sacrificij: dicitur enim pro vobis frangitur, pro vobis effunditur: Atqui frangi, est cum fractione & peremptione immolari: effundi, cum effusione libari: significatur enim his nominibus oblatio coniuncta cum fractione & effusione. Sed hæc fractio & effusio fit per sumptionem: ergo sumptio pertinet ad rationem huius oblationis.*

Secundò, Quia nostra Religio nõ solum debet habere perfectissimam hostiam, sed etiam perfectissimam sacrificandi formam: sed hæc forma cernitur in holocausto, de cuius ratione est consumptio: ergo actio, qua consumitur, pertinet ad eius substantiam.

Tertio, Quia si consumptio non esset de substantia sacrificij, non posset dari vlla ratio, cur iure diuino necessaria sit hæc sumptio Sacerdotibus: holocausta enim veteris testamenti nõ edebantur.

Quarto, Cur Ecclesia tantoperè semper curauit, vt Sacerdos sumeret oblata, aded vt non sumentem suspendat vno anno? vt patet Canone Relatum, de Consecratione dist. 2. Et si contigerit sacerdotem mori post consecrationem, cur iubet alium perficere; nisi quia existimauit id necessarium ad perfectionem huius sacrificij?

Quinto,

Differētia ratio sacrificij & sacramenti.

Sumptio sacerdotis etiam pertinet ad rationem huius sacrificij.

6. Rationes

Prima.

Secundò,

Tertio,

Quarta.

Quinta.

Quinto, Si sumptio non esset de ratione huius sacrificij, non magis esset necessaria, quam fractio, aut oblatio verbalis: non enim est fundamentum, vnde colligatur maior necessitas.

Sexta.

Sexto denique, Si contingat araneum incidere in calicem consecratum, debet alius calix consecrari; idque ideo, quia prior non poterat sumi. Quid opus erat alio calice, si in consecratione prioris erat perfectum sacrificium?

Dices, Nostrium sacrificium offertur à Sacerdote in persona Christi: atqui sumptio non fit in persona Christi: ergo &c.

An tota Actio in hoc Sacrificio fiat in Persona Christi.

Respondeo Primò, Non facile probari potest totam actionem, qua offertur hoc sacrificium, debere fieri in persona Christi: sufficit enim primariam sic fieri, præsertim cum sumptio sit etiam vsus Sacramenti, qui fit ad propriam sanctificationem. Respondeo Secundò, Etiam sumptio Sacerdotis fit aliquo modo in persona Christi, sicut & aliorum Sacramentorum consecratio: cuius signum est, quod ipse sumat, non sicut Apostoli in cæna, qui ut Laici sumebant porrecti ab alio; sed sicut Dominus, sua potestate præferens, & sibi porrigens sua dona.

Ex hætenus dictis ferè patet responsio ad quatuor subiectas propositiones, de quibus non ita pridem rogatus. Itaque

QUÆRITUR QUID SENTIENDUM DE QUATVOR SVBIECTIS PROPOSITIONIBVS?

Prima, Ad essentialem rationem sacrificij, prout est de iure natura, non requiritur mutatio; quæ tamen requiritur ad hoc vt oblatio sacrificij rationem habeat, prout sacrificij vox in Scriptura sumitur, & ratio etymologia requirit.

Secunda, Formalis ratio cuiuscumq; sacrificij est oblatio seu relatio ad Deum: hostia autem & quæ circa eam accidunt, materia.

Tertia, Formalis ratio sacrificij Missæ, quatenus est sacrificium propriè dictum, est presentatio hostiæ Deo facta in recognitione summi dominij, cui ex instituto Christi, adiuncta est presentatio eiusdem hostiæ in memoriâ dominicæ passionis ad propitiationem, & sic, vt hæc omnia simul concurrant ad essentialiam sacrificij Missæ.

Quarta, Inter predictos modos quibus dicitur sacrificium Missæ offerri, prioribus repudiatis, duo illi probabiles sunt, quibus dicitur illud offerri, aut quia in altari ponitur, aut per verba offerimus: & hæc sententias posse retineri donec ab Ecclesia aliquid declaretur.

Prima propositio non videtur admittenda.

Respondeo Primò: Prima propositio videtur à veritate aliena. Primò, quia si ratio sacrificij pro vt est iuris natura, nõ requirit mutationem: ergo solum ex lege positiua diuina vel humana; atqui hoc verum non est; tum quia nec Scriptura nec Patres talis legis positiuæ meminere, qua statutum sit, vt sacrificia Deo per mutationem rerum offerantur; tum quia gentiles sacrificia sua per mutationem offerebant, siue animalium, siue rerum inanimatarum, vt thuris, salis, vini: nec facile quis inuenerit apud eos sacrificia appellari, in quibus nulla fiebat mutatio. Secundò, Ratio naturalis dicitur diuinum numen esse colendum interemptione rerum in ipsius honorem facta; vt sic testemur omnia nos ab ipso habere, & ipsum habere perfectum dominium in omnia, & vitæ necisque potestatem: ergo ius naturæ dicitur hanc mutationem in sacrificio adhibendam; nam sacrificium est perfectissimus actus externus, quo Numen colitur;

Sacrificia gentiliam.

vnde etiam diuino Numini est proprium; vt docent omnes Doctores, Tertio, quia Scriptura ad rationem sacrificij requirit mutationem rerum ad honorem Dei factam: atqui Scriptura non requirit aliquid ad rationem sacrificij in genere, nisi quod lege natura requiritur, nempe sacerdotium, altare, hostiam, & hostiæ interemptionem in honorem Dei; vt patet ex ijs locis quibus loquitur de sacrificijs legis nature. Vnde hæc propositio nõ videtur sibi satis constare. Addo, neminem Doctorem veterum aut recentiorum, quod sciam, tradidisse sacrificij rationem prout est legis nature, non requirere mutationem. Vnde hæc propositio videtur etiam nonnihil nouitatis & temeritatis continere; Quod enim sine authore asseritur & sine sufficienti ratione, in materia Theologica non caret temeritate.

Scripturæ.

Est contra communem sententiam DD.

2. Propos. simpliciter repugnat communi.

Respondeo Secundò: Secunda propositio duas habet partes, quarum neutra videtur vera, imò vtraque contra communem sententiã Doctorum. Nam si ratio formalis sacrificij consistit in oblatione seu relatione ad Deum præcisè; sequitur manifestè ad rationem sacrificij non requiri mutationem; quod est contra supra dicta, & contra communem sententiã Doctorum; qui distinguunt sacrificium ab oblatione Deo facta, quod sacrificium fiat per interemptionem rei. Deinde, oblatio primitiarum & primogenitorum erit verè & propriè sacrificium, contra communem sententiã, & modum loquendi Scripturarum: quia est oblatio Deo facta in recognitionem supremæ potestatis & supremi dominij. Præterea, castigatio carnis facta ad honorandum Deum in corporibus nostris, tanquam authorem & dominum eorum, erit sacrificium; imò omne opus bonum præsertim externum ad hunc finem relatum: nam ratio formalis ei conueniet. Possunt enim hæc fieri non solum propter Deum, tanquam propter finem quem promereamur, sed etiam ad ipsum honorandum tanquam supremum Monarcham & Dominum. Præterea, hæc ratio sacrificij videtur omnino conuenire cum ea, quam assignat Caluinus lib.

Oblatio primitiarum &c.

Castigatio carnis.

Caluinus. Lutherani.

4. Instit. cap. 18. §. 13. vbi dicit Sacrificium esse quicquid Deo offertur; & cum ea, quam Lutherani: Sacrificium est sacra actio ad hoc principaliter instituta, vt per eam ressemur nos Deum pro vero Deo agnoscere, eumque honore afficiamus. Qui hæretici passim à Catholicis Doctoribus refutantur, vt à Bellarmino, Gregorio à Valencia &c. nõ quod mutationem à ratione formali excludant. Denique, non satis videtur constare cum prima propositione, in qua dicitur sacrificij rationem prout in Scripturis sumitur, includere mutationem: inde enim sequitur, verum nõ esse sacrificij cuiusque rationem formalem consistere in relatione ad Deum, nempe præscindendo à mutatione.

Materia.

Altera pars etiam vera non videtur: si enim omnia quæ circa hostiam accidunt ad materiam pertinent: ergo & ipsa mutatio: ergo hæc non pertinet ad rationem formalem, contra supra dicta, & contra primam propositionem. Item, ergo sacrificium non habet rationem formalem externam & sensibilem, sed relationem duntaxat internam insensibilem: si enim relatio in Deum est ratio formalis, & ea quæ fiunt circa hostiam sunt materia: ergo ratio formalis est interna, non externa; nam externæ actiones materiae accidunt. Atqui oportet etiam dare rationem formalem exter-

ternam (nam loquimur de externo sacrificio quatenus externum est, & obiectum actus interni) sicut in oratione & elemosyna externa datur ratio formalis externa, per quam opera externa sunt idonea obiecta voluntatibus internis. Denique communis sententia Doctorum mutationem materiam ponit pro forma specifica sacrificij, per quam ab oblatione & primitiis distinguatur. Unde & hæc pars contra communem sententiam videtur.

3. Propositio non videtur probabilis.

Respondeo Tertio: Tertia propositio quatenus ponit presentationem hostie factam Deo in recognitionem summi dominij, esse formalem rationem sacrificij Missæ, non videtur probabilis, si præcisè & tantum in ea presentatione rationem formalem ponat. Primo, quia omnes authores, quantum memini, in ratione sacrificij Missæ tanquam partem principalem & essentialem includunt consecrationem, quamvis diuersitas sit in modo explicandi: dicere ergo quod eius ratio consistat in presentatione illa, est contra communem sententiam Doctorum. Secundo, si consistat in illa presentatione: ergo ad offerendum sacrificium nõ requiritur ordinatio per Sacramentum Ordinis, quo diuina illa potestas confertur sacerdotibus, sed solum ad aliquid præuii sacrificij, nempe ad consecrandum; quod est contra formam ordinationis, *Accipe potestatem offerendi*: nam in ea non fit expressè mentio nisi potestatis offerendi. Consequentia patet, quia ad præsentandam Deo hostiam consecratam, dicendo, *Offero tibi Domine Corpus & Sanguinem Vnigeniti tui &c.* non requiritur vlla potestas supernaturalis, nam quisvis fidelis eam facere potest, saltem secundum substantiam operis, vt author fatetur; sicut potest administrare Eucharistiam secundum substantiam operis. Dicere autem quemuis fidelem per se sacrificij Missæ offerre quoad substantiam operis, est omnino à veritate alienum; imò errori proximum; sic enim modo quodam omnes erunt veri sacerdotes, quia verum sacrificij nouæ legis secundum substantiam operis offerre possunt; & idem sacrificium erit Laici & Sacerdotis; nam substantia & intrinseco valore idem erit. Si dicas laicum non iure offerre, sacerdotem iure; sicut laicus non iure administrat Eucharistiam, sacerdos autem iure & legitime, & ad hoc opus ei esse potestate ordinis: hoc non satisfacit; Primo, quia hoc non minuit dignitatem & valorem Sacrificij in se; cum enim substantia sacrificij sit eadem, eadem quoque erit dignitas, idem valor ex opere operato, sicut eadem est portio hostiæ per laicum & per sacerdotem: imo in necessitate laicus poterat olim Eucharistiã porrigere & sibi & alteri, saltem mediante vasculo. Verum igitur erit laicos offerre sacrificium Missæ non minus quam sacerdotes; & eorum sacrificium non esse minoris pretij quam sacerdotum, quod est omnes laicos facere sacerdotes saltem respectu substantiæ sacrificij, quod videtur hæreticum. Secundo, etiam iure laicus offeret; nulla enim lex diuina, aut Ecclesiastica vetat, quo minus quisque & ore & corde offerat per se caelesti Patri Filium vnigenitum, etiam accedendo propè altare & eleuando manus ad cælum; ergo laici non minus erunt sacerdotes, quam ordinati. Denique si ratio formalis sacrificij Missæ consistit in illa presentatione, sacerdos verò & proprie poterit offerre sacri-

Consequentia sententia proposita.

ficiam Missæ, etiam si ipse non consecravit, sed alius; quod est contra communem sententiam: sic enim in Parasceue fiet verum sacrificium; & quotiescunque sacerdos in aliquid templum veniens, præsentabit corde & voce hostias consecratas Deo. Omitto alia; vt quòd Dominus non legatur tale quid dixisse, *Offero tibi pater*. Omitto verba illa, *Offerimus tibi*, non esse actionem quã offerimus, sed significare illam duntaxat. Nec verum est ipsum gratiarum actione obtulisse: nam actio gratiarum præcessit hostiam; oblatio autem vel simul est, vel posterior. Deinde, nemo Doctorum est qui dicat ipsum obtulisse gratiarum actione, nisi fortè illa idem fuit quod Consecratio. Omitto item; Quòd illa presentatio, vel est actus internus tantum, & sic non erit externum sacrificium; vel aliquis externus procedens ab interno: si est externus actus, erunt aliqua verba, vel aliqua actio: atqui nulla verba iure diuino requiruntur præter verba consecrationis; nulla etiam actio requiritur præter actionem quæ fit consecratione, quæ est constitutiua Corporis Christi sub speciebus, & præter manducationem: est non ergo quærenda vlla presentatio aut oblatio ab his distincta. Omitto Sacrificium Missæ potissimum representare sacrificium crucis, ratione consecrationis & sumptionis, vt docent Doctores; non autem ratione verbalis oblationis.

Respondeo Quarto; Non videtur probabilis illa sententia quæ per verba *Offerimus* putat essentialiter fieri sacrificium Missæ, vt patet ex dictis. Et illis verbis, nõ offerimus, sed significamus nos offerre. Nec etiam illa sententia quæ dicit illud offerri, quia in altari hostia ponitur; nisi intelligatur de illa positione, quã ponitur verbis consecrationis; hæc enim est probabilis & multorum Doctorum. Unde puto has sententias non posse tunc teneri.

4. Propositio est etiam improbabilis.

DVBIVM VII.

Quibus modis hoc sacrificium suum fructum conferat?

Suppono, Hoc sacrificium conferre varium fructum: sed de modo difficultas est.

Respondeo igitur quatuor modis conferre. Primo, *Per modum meriti*: si tamen persona immediate offerens sit Deo grata. Ratio est; Quia est præstantissimus actus Religionis supernaturalis, ac proinde secundum se valde meritorius, modo ex parte subiecti non sit impedimentum. Et hic fructus sacrificij est personalis, nec potest alteri communicari.

Secundo, *Per modum satisfactionis*: nam omne opus meritorium est etiam satisfactorium. Hic fructus potest alteri communicari. Verum hi duo modi sunt etiam communes alijs bonis operibus, & tantum conveniunt sacrificio, quatenus est actio ministri, vel aliorum, qui actu cum ministro concurrunt: non autem, quatenus est actio Christi, vel Ecclesiæ vniuersalis; vt infra patebit.

Tertius igitur modus est, quo confert fructum *Per modum impetrationis*; idque immediate ipsi, pro quibus offertur. Ratio est, Quia *impetratio* fit per orationem, & per alia bona opera, quatenus orationi adiunguntur, vt diuinam voluntatem fletemus ad concessionem eius, quod petimus; sed, hoc

34

Per modum meriti.

35
Per modum satisfactionis.

36
Per modum impetrationis.